

Debutul ca politică teatrală

Deoarece revista „Teatrul” mi-a oferit o pagină pentru a discuta unele probleme de teatru așa cum se văd ele dinspre dramaturg, și pentru că această ofertă a coincis cu primirea la redacție a unei scrisori din partea unui tânăr dramaturg, în care (am aflat — nu am citit-o) sistem admonestați subsemnatul, Paul Everac și Marin Sorescu, pentru că nu sprijinim debuturile tinerilor, am hotărât să-mi spun și eu părerea.

Pornesc de la realitatea certă că, în teatru, se debutează greu. Să fie mai puțini tineri talentați? Cred că nu. Personal, cunosc patru-cinci debutanți posibili. Adăugați acestora pe cei păstrați în portofoliul cenacului revistei „Teatrul”. Intr-un amplu articol, Valentin Silvestru vorbea despre alți cîțiva tineri demni de lumina rampei. Și, totuși, debuturile sînt rare. Enumăr doar (din lipsă de spațiu) cîteva motive, așa cum îmi apar mie.

1. Necunoașterea pieselor de către teatre. Sînt puțin citite piesele care apar în revista „Teatrul”, indiferent de cine sînt scrise.

2. Din motive financiare, se preferă autorii care au deja un public al lor.

3. Debutul (debuturile) nu sînt privite în cadrul unei politici culturale mai largi vizînd dramaturgia.

4. Secția de dramaturgie a Uniunii Scriitorilor nu socotește debutul drept una dintre problemele cele mai importante care se cuvine s-o preocupe.

5. Directorii de teatru au mai pierdut din entuziasmul de odinioară cînd este vorba despre un debut, își asumă mai greu riscul, se lasă tracasați de multe alte probleme cotidiene ale teatrului respectiv, nu se mai gîndesc la ansamblul dramaturgiei românești, la misiunea fiecărui teatru față de această dramaturgie. Acord spațiu acestui punct din dorința de a revigora entuziasmul lor în această privință. Marea lor majoritate sînt oa-

meni de bine, iubitori ai dramaturgiei noastre și doritori s-o promoveze. De aceea îi îndemn, totuși, să nu uite și această misiune a lor. Satisfacțiile morale sînt mari, descoperirea și promovarea unui dramaturg talentat înscrie numele teatrului (și al directorului) în istoria dramaturgiei românești. Despre ael dramaturg se va scrie întotdeauna: a debutat în teatrul din, condus de.

6. Regizorii își înfrîng greu rezervele cînd este vorba despre un debut, unii chiar cînd este vorba despre un autor român în general. Ii rog să citească punctul cinci. De fapt, despre un dramaturg se spune: a debutat în teatrul din, condus de și pus în scenă de regizorul cutare.

Ce se poate face?

Mă gîndesc la cîteva soluții posibile.

1. Uniunea Scriitorilor (din fondurile celor 2% reținuți dramaturgilor) ar putea susține financiar montarea piesei de debut, micșorînd temerile teatrului în cazul unui eșec. Cunoșcînd bunăvoința și interesul conducerii Uniunii noastre în legătură cu promovarea de noi autori, sugerez această rezolvare financiară.

2. S-a inițiat, cîndva, un „tiraj al pieselor”. Nu știu ce rezultate practice a avut, dar invitarea secretarilor literari la un „tiraj al debutanților” cred că ar fi binevenită.

3. Secția de dramaturgie a Uniunii noastre ar putea multiplica piesele pe care le consideră atît de realizate încît să fie jucate. Selecția ar putea fi făcută de un grup de critici sau istorici de teatru, membri ai secției. Piesele multiplicat să fie recomandate teatrelor ca avînd girul secției de dramaturgie.

4. A.T.M.-ul este o prezență activă în viața noastră teatrală. Sînt absolut sigur că, dacă ar fi solicitat, ar fi prezent, cu întreaga secție de critică, la toate debuturile. Prin presă, evenimentul debutului ar căpăta dimensiuni naționale.

5. În aprecierea muncii secretariatelor literare să intre și „parametrul” calitatea piesei debutate. Ar fi o dovadă a lucrului eficient cu autorul.

Iată doar cîteva sugestii. Soluții posibile sînt mai multe. Ceea ce mi se pare sigur este faptul că problema debuturilor nu poate fi rezolvată la nivelul unor dramaturgi, fie ei cunoscuți. Debutul trebuie rezolvat în cadrul unei politici teatrale și, după cum cunosc eu situația, dacă lucrurile se vor urni din loc, nu vor întîmpina nici o opoziție. Cineva trebuie să facă primul pas. Poate, secția noastră de dramaturgie ar fi cea mai îndreptățită?

Tudor POPESCU